

Til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP
Borgergade 10, 3.sal
DK-1300 København K
Tlf: 3373 5000
www.flygtning.dk

11.01.2016

Bemærkninger til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og andre love (udvidelse af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse mv.)

Ovennævnte udkast til lovforslag er sendt i høring mandag d. 21. december 2015 med frist for kommentarer tirsdag d. 12. januar 2016. Lovforslaget indeholder forslag til udvidelse af målgruppen for integrationsydelse samt forslag om en lovteknisk ændring af refusion for mentor efter integrationsloven og ændring for rådighedsloftet for udgifter efter danskuddannelsesloven.

Dansk Flygtningehjælp vil i det følgende fokusere på den foreslåede udvidelse af målgruppen for integrationsydelsen.

Dansk Flygtningehjælp frygter, at udvidelsen vil betyde, at mange flygtninge, herunder også børnefamilier, vil havne i en uoverskuelig og yderst vanskelig social situation. Vi så helst reglerne om integrationsydelse helt ophævet, men vil uanset bevarelse af integrationsydelsen stærkt opfordre til, at forslaget om udvidelse af målgruppen genovervejes i lyset af de alvorlige sociale konsekvenser ved, at ydelsen nu også skal gælde med tilbagevirkende kraft.

Generelt om integrationsydelsen og henvisning til tidligere bemærkninger

Dansk Flygtningehjælp var generelt imod indførelsen af integrationsydelsen i september 2015, jf. tidligere bemærkninger i vores høringsvar af 4. august 2015, hvor vi bl.a. anførte, at ydelsen ville få store negative konsekvenser socialt og integrationsmæssigt. På linje med UNHCR var det endvidere vores opfattelse, at ydelsen ikke levede op til bestemmelserne i Flygtningekonventionen, jf. UNHCR Observations on the proposed amendments to the Danish Social Security legislation, august 2015. Med henvisning til Flygtningekonventionens art. 23 og 24 anbefalede UNHCR, at regeringen fjernede opholdskravene ved alle former for sociale ydelser for flygtninge. Dansk Flygtningehjælp har

fortsat denne kritiske vurdering af selve integrationsydelsen, og vi vil gerne henvise til uddybningen i disse tidligere høringsvar.

Integrationsydelsen blev indført d. 1. september 2015 med virkning for alle, der blev meddelt lovligt ophold og blev registreret i folkeregistret efter denne dato. Personkredsen foreslås nu udvidet til alle personer, der har haft ophold i Danmark i færre end syv af de seneste otte år. Det fremgår af lovforslaget, at formålet med denne udvidelse er, at styrke målgruppens incitament til at komme i arbejde. Det angives i den sammenhæng, at ikke-vestlige indvandrere har en væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvens end personer med dansk oprindelse, og at en del af forklaringen på denne lavere beskæftigelse er det forholdsvist høje niveau for sociale ydelser.

Dansk Flygtningehjælp savner en nærmere begrundelse for antagelsen om, at ikke-vestlige indvandreres motivation for at komme i arbejde skulle være mere påvirket af niveauet for sociale ydelser end motivationen blandt andre arbejdsløse borgere. Det er vores erfaring fra flygtningearbejdet, at flygtninge generelt er yderst motiverede for at komme i gang på det danske arbejdsmarked og blive selvforsørgende.

Dansk Flygtningehjælp er - som også anført i vores tidligere høringsvar af 4. august 2015 - helt enig i målsætningen om, at flere skal have mulighed for at få et arbejde. Men fremfor forringede økonomiske vilkår med meget begrænset beskæftigelseseffekt bør denne målsætning fremmes gennem en sammenhængende, ambitiøs beskæftigelsesindsats, der involverer både offentlige og private arbejdsgivere, fagforeninger, uddannelsesinstitutioner, jobcentre, frivillige kræfter mv.

Sociale konsekvenser af udvidelse af personkredsen

Den foreslåede udvidelse af personkredsen for integrationsydelse, vil ramme personer, der har etableret sig i tillid til et markant anderledes indtægtsgrundlag, end de vil kunne forvente med integrationsydelsen. Ifølge tidligere beregninger, vil overgangen fra kontanthjælp til integrationsydelse betyde en reduktion i rådighedsbeløb på ca. 30-60 %.

Der er altså tale om så voldsom en reduktion, at vi må forvente, at de berørte personer og familier, vil få vanskeligt ved at afholde helt basale og nødvendige udgifter, herunder huslejeudgifter og daglige madudgifter. For de flygtninge, der har fået anvist en bolig med et huslejeniveau ud fra kontanthjælpsydelsen, kan der blive tale om, at familierne må vælge mellem muligheden for at blive boende i egen bolig og muligheden for klare udgifter til mad og andre daglige fornødenheder. Dansk Flygtningehjælp frygter, at vi kommer til at se en del flygtninge, herunder også børnefamilier, der bliver husvilde efter udsættelser. For hus-

stande, der på tidspunktet for halveringen af ydelsen endnu ikke har fået anvist en varig bolig, kan konsekvensen blive fortsat langvarig midlertidig indkvartering til skade for både de voksnes og børnenes sociale liv og integrationsproces.

Ved indførelsen af integrationsydelsen i 2015 bemærkede KL i sit høringssvar af 5. august 2015, at den permanente boligplacering ville blive yderst vanskelig for modtagere af integrationsydelse. Efter KL's vurdering ville det som hovedregel ikke være muligt at tilbyde en permanent boligløsning. Kommunerne havde i forvejen store vanskeligheder ved at skaffe permanente boliger, bl.a. fordi der ikke var nok billige boliger i forhold til antallet af nyankomne flygtninge.

Udvidelsen af målgruppen for integrationsydelse kan efter vores vurdering kun gøre dette problem endnu større. Der er for os se intet, der tyder på, at kommunerne vil have mulighed for at bistå de berørte med at finde nye boliger med huslejudgifter, der kan betales med integrationsydelsen. Det er ud fra vores oplysninger samtidig stigende vanskeligheder med at finde rimelige løsninger på midlertidig indkvartering.

Herudover vil Dansk Flygtningehjælp gøre opmærksom på, at misforholdet mellem det lave forsørgelsesgrundlag og betaling af husleje og andre basale udgifter vil blive yderligere forstærket, hvis det af regeringen fremlagte lovudkast om indførelse af et nyt kontanthjælpsloft og en ny 225 timers regel vedtages og gennemføres jf. nærmere nedenfor.

Samlede konsekvenser af kontanthjælpsloft, 225 timers regel og integrationsydelse

Styrelsen for Arbejdsmarked og rekruttering har d. 8. december 2015 sendt et udkast til forslag om ændring af lov om aktiv socialpolitik mv. i høring. Lovudkastet indeholder bl.a. forslag om indførelse af et nyt kontanthjælpsloft, en 225 timers regel m.v.

Disse to foreslåede bestemmelser - kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen, vil have yderligere konsekvenser for modtagere af integrationsydelse, herunder personkredsen for udvidelsen af integrationsydelsen.

I modsætning til tidligere lignende bestemmelser, der ikke omfattede de daværende modtagere af starthjælp, vil de nye bestemmelser efter lovudkastet også komme til at omfatte modtagere af integrationsydelse. Det sker ved bl.a. ved, at det nye kontanthjælpsloft efter forslaget skal bestå af differentierede lofts niveauer afhængig af de berørtes forsørgelsesydelse. Der foreslås således et lavere loft for modtagere af

integrationsydelse, end det loft der skal gælde for kontanthjælpsmodtagere. De ydelser, der vil blive reduceret på grund af det nye ydelsesloft, er boligsikring og støtte til boligudgifter efter aktivlovens § 34. En gennemførelse af dette lovforslag vil dermed yderligere forringe det økonomiske grundlag for modtagere af integrationsydelse. Muligheden for at forbedre deres økonomiske situation gennem øget boligsikring og/eller huslejehjælp efter § 34 forsvinder eller forringes.

Det nævnte lovudkast rummer ikke beregninger over de økonomiske konsekvenser for modtagere af de forskellige ydelsestyper, rådighedsbeløb m.v. Dansk Flygtningehjælp vil indtrængende opfordre lovgiver til, at der som led i lovgivningsarbejdet udarbejdes beregninger af forventede rådighedsbeløb for forskellige målgrupper af borgere, der bliver ramt af indførelse af integrationsydelse, kontanthjælpsloft og 225 timers regel. Ellers bliver der tale om lovgivning, hvor der ikke er belysning af og overblik over de samlede konsekvenser for de borgere, der berøres af ændringerne. Den manglende redegørelse for de samlede konsekvenserne er særligt problematisk, når de påtænkte ændringer kan have så vidtrækkende sociale konsekvenser for de berørte borgere. Det gælder både lovudkastet om udvidelse af målgruppen for integrationsydelse og lovudkastet om indførelse af kontanthjælpsloft, 225 timers regel m.v.

Samlet bliver der med en gennemførelse af de to lovforslag etableret et ganske kompliceret regelsæt, hvor det vil være vanskeligt for berørte borgere at danne sig et overblik over deres rettigheder og forventede økonomiske situation. Dansk Flygtningehjælp vil derfor også opfordre til, at der sikres en grundig og tidlig vejledning omkring ændringerne.

Overgangsbestemmelser

Det fremgår, at de foreslåede ændringer skal træde i kraft d. 1. april 2016, dog først med virkning fra 1. juli 2016. Begrundelsen for dette er blandt andet, at de berørte personer skal gives tid til at indrette deres tilværelse efter den væsentligt lavere ydelse.

Dansk Flygtningehjælp finder den foreslåede overgangsperiode urimeligt kort, hvis forventningen er, at de berørte personer f.eks. skal finde en billigere bolig.

Dertil kommer, at personkredsen for lovforslaget i vidt omfang er flygtninge og indvandrere, der ikke kan forventes at have de samme ressourcer - f.eks. i form af netværk - til at kunne finde en sådan billigere bolig. Det må forventes, at der vil være et massivt behov for støtte fra de relevante kommuner, som jf. kommentarerne i ovenstående afsnit, i

forvejen er meget pressede på mulighederne for at kunne finde passende, billige boliger.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Andreas'.

Andreas Kamm, generalsekretær
Dansk Flygtningehjælp
E-mail: andreas.kamm@drc.dk . Direkte telefon: 33735130